
Проект “УЧИЛИЩЕ БЕЗ НАСИЛИЕ”

През учебната 2007/2008 година Държавната агенция за закрила на детето и представителството на УНИЦЕФ в България стартираха пилотен проект за превенция на насилието и тормоза между децата в училище. Проектът се изпълнява в шест пилотни училища на територията на град София. След успешното завършване на пилотната фаза, в началото на учебната 2008/2009 проектът ще бъде разширен и ще обхване по-голям брой училища от страната и столицата.

1. Цели на проекта.

Основна цел на проекта е да допринесе за предотвратяване на тормоза между деца в образователните институции и създаване на безопасна и подкрепяща училищна среда. Във фокуса на този проект е насилието между деца, *като дейностите са насочени към превенция не толкова на отделни и изолирани прояви на агресия между децата, а към предотвратяване и справяне с една специфична форма на насилие, каквито са целенасочените, систематични и повтарящи се действия на тормоз над деца, намиращи се в по-слаба и уязвима позиция*. Подобни прояви на насилие, както показват изследванията в много страни, са особено деструктивни за детската психика и здраве и могат да доведат до сериозни проблеми на по-късен етап от живота на детето.

Непосредствени цели на проекта:

- Повишаване на чувствителността, ангажираността и капацитета на цялата училищна общност за превенция и справяне с тормоза между връстници;
- Създаване на защитна мрежа, която включва общо-училищна политика и механизми за предотвратяване, докладване и оказване на адекватна намеса в случаи на тормоз, както и на по-дългосрочна стратегия за превенция на насилието;
- Подобряване на отношенията между учениците и техните умения за общуване.

2. Обект и обхват на проекта.

Обект на проекта са деца от 1 до 7 клас. Подборът на училищата, ще се извърши по предварително одобрена процедура и критерии, публикувани на сайта на УНИЦЕФ (Виж Процедура). Водещ критерий за избор ще бъде изявеното желание и готовност на *цялото училище* за реализиране на заложените в проекта цели и дейности.

Проектът обхваща цялата училищна общност, като неговият успех зависи от това до каква степен училището ще успее да мобилизира и обедини своите ресурси и усилия, за да осъществи т.нар. “отговор на цялото училище” срещу насилието.

3. Основни принципи на проекта:

Проектът ще се реализира при спазване на следните основни принципи:

- Спазване на най-добрите интереси на детето;
- Активно включване и участие на цялата училищна общност - родители, педагогически персонал и деца, във всички етапи на планиране и реализиране на проекта;
- Недискриминация;
- Отхвърляне на всички форми на насилие, като форма на поведение и общуване.

4. Кратко описание на проекта.

Проектът се основава на най-добрите международни практики в областта на превенцията на насилието между деца в училище. При реализиране на проектните дейности в училище се използва т.нар. **“подход, насочен към цялото училище”**, при който цялото училище – деца, педагогически и друг персонал, училищно ръководство, родители активно изпълняват мерки за превенция и справяне с проявите на тормоз. *При този подход се изисква висока степен на участие и ангажираност от целия педагогически персонал на училището, който чрез координирани, системни и последователни усилия работи за спиране на насилието и изграждане у децата на трайни ценности и личностни нагласи срещу насилието и тормоза.*

В реализацията на проектните дейности са включени всички - учители, деца, училищно ръководство, родители. Успехът на проекта до голяма степен зависи от способността на училищната общност да обедини своите усилия и да участва активно в мерките за превенция, като ограничаването на дейностите само до целевата група или част от педагогическия персонал няма да доведе до очакваните резултати.

В рамките на проекта ще бъде осигурена постоянна методическа помощ и подкрепа за изпълнение на дейностите: всяко училище ще разполага с експерт (“ментор”), по образование психолог, който ще извършва обучение на учителите и ще подпомага и насочва училището за реализиране на целите и задачите на проекта.

В хода на проекта се работи за постигане на следните основни задачи:

ЗАДАЧА 1: Ангажиране на училището и създаване на необходимата организационна структура за изпълнение на проекта.

Тази задача се очаква да се постигне чрез следните дейности: сформирание на училищен координационен екип, разработване на индивидуален план за работа по проекта в училище с конкретни дейности и отговорности, и др.

Срок: 1 октомври 2008г.

ЗАДАЧА 2: Повишаване на ангажираността, чувствителността и капацитета на училищната общност да развива училищна политика за превенция на насилието.

За постигането на тази задача се предвиждат следните дейности: изследване на тормоза сред децата използване на резултатите за повишаване на разбирането на този проблем в училище; обучение на педагогическия персонал за работа по проекта, справяне с прояви на агресия, както и за разработване на училищна политика за превенция на насилието; запознаване на родителите с проблемите, свързани с насилието между децата, и др.

Срок: 1 октомври 2008

ЗАДАЧА 3: Изграждане на защитна мрежа за превенция на насилието в училище. Тази задача се планира да се постигне чрез разработване и приемане на ценности, правила на поведение и последствия във всеки клас, изготвяне и приемане на цялостна училищна политика за превенция на насилието и тормоза в училище, въвеждане и популяризиране на механизми за съобщаване на случаи на насилие, създаване на подкрепяща мрежа около училището за превенция на тормоза между връстници, привличане на родителите за по-широко участие в проекта и др.

Срок: март-април 2009г.

ЗАДАЧА 4: Формиране у децата на умения и нагласи, недопускащи насилие в общуването и поведението.

За постигане на тази задача се предвижда специализирана работа с децата в часовете на класа, беседи, презентации, извънучилищни мероприятия, клубна дейност, включване на темата за насилието в редовните учебни дисциплини и др. Задължителна част за реализиране на тази задача са т.нар “работилници” за работа в час на класа, но от училищата, участващи в проекта се очакват да планират и проведат различни форми на работа с децата, които по подходящ начин да развиват у децата нетърпимост към насилието.

Срок: 15 юни 2008г.

5. Партньори:

- ДАЗД;
- Училища;
- Местни власти;
- МОН и инспекторати по образованието.
- Доброволци;
- НПО.

6. Осигурена подкрепа от страна на УНИЦЕФ, ДАЗД и МОН:

- Постоянна методическа и експертна помощ;
- Обучение за изпълнение на проекта, реагиране и справяне със ситуации на насилие, развиване на училищна политика за превенция на насилието и др;
- Ръководство за работа с деца и родители, други нагледни и помощни средства за работа по темата за насилието според заявените нужди;
- Финансови средства за материали за работа с децата, копиране, и други дейности, включени като част от проекта.

7. Координиране на проекта.

Цялостната координация на дейностите ще се извършва от координатор от УНИЦЕФ със съдействието на училищните координатори и експертите.

8. Времетраене на проекта.

Проектът ще се изпълнява през цялата учебна 2008/2009 година.

9. Наблюдение и оценка на проекта.

Изпълнението на проектните дейности и постигането на заложените цели ще се оценява текущо спрямо определени количествени и качествени индикатори. След приключване на проекта се предвижда да се извърши и крайна оценка.